

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Savska cesta 62

Poslovni broj: I KŽ-EPPO-1/2024-5

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Horvatovića, predsjednika vijeća te Marije Balenović i Slavena Vidmara, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Buge Mrzljak Stenzel, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv okrivljene AN i drugih, zbog kaznenog djela iz članka 291. stavka 2. u vezi sa stavkom 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15., dalje: KZ/11.) i drugih, odlučujući o žalbi okrivljene AN podnesene protiv rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 8. srpnja 2024. broj Kov-EPPO-8/2022-52, u sjednici vijeća održanoj 4. ožujka 2025.,

r i j e š i o j e

Odbija se žalba okrivljene AN kao neosnovana.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskim rješenjem optužnog vijeća Županijskog suda u Zagrebu odbijeni su kao neosnovani prijedlozi braniteljice okrivljene AN, odvjetnice Jadranke Sloković, braniteljice okrivljenog RD, odvjetnice Sineve Vukušić, branitelja okrivljenog BD, odvjetnika Igora Čišpera i branitelja okrivljenog JG, odvjetnika Ivana Stanića, da se iz spisa predmeta, kao nezakoniti dokazi, izdvoje dokazi koji su navedeni pod rednim brojevima 544. i 545. u popisu dokaza na kojima se temelji optužnica, tj. rezultati pretrage mobilnog telefona MN, provedene na temelju naloga Županijskog suda u Zagrebu broj Kir-t-Us-461/2020., koji su dostavljeni uz posebno izvješće Ministarstva unutarnjih poslova, Uprava kriminalističke policije, Služba za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Klasa: 215-06/21, Urbroj: 511-01-81-22-11 od 28. listopada 2022., CD medij s rezultatima pretrage (list 30021), i to:

- komunikacija (aplikacija Viber) između MN, AN, RD i više drugih osoba u razdoblju od 2. listopada 2018. do 6. travnja 2019. (list 28327-29196),

- komunikacije (aplikacija Whatsapp) između MN, AN, RD, SL i više drugih osoba u razdoblju od 28. travnja 2018. do 12. prosinca 2018. (list 29197 - 29227),

- komunikacija (aplikacija Viber) između MN, AN i MT u razdoblju od 9. prosinca 2016. do 8. travnja 2019. (list 29228 – 29564),
- komunikacija (aplikacija Whatsapp) između MN i AN u razdoblju od 5. lipnja 2018. do 28. svibnja 2020. (list 29565 – 29692),
- komunikacije (aplikacija Whatsapp) između MN i JL u razdoblju od 5. listopada 2017. do 27. studenog 2019. (list 29693 – 29769),
- komunikacija (aplikacija Whatsapp) između MN, AN i JL u razdoblju od 24. travnja 2018. do 12. ožujka 2019. (list 29770 – 29995) i
- komunikacija (aplikacija Whatsapp) između MN i RD u razdoblju od 14. studenog 2018. do 27. svibnja 2020. (list 29996 – 30020).

2. Protiv toga rješenja žalbu je podnijela okrivljena AN, po braniteljici odvjetnici Jadranki Sloković, odvjetnici u Zagrebu, zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka i zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja s prijedlogom da se pobijano rješenje ukine te da se predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

3. Spis je, na temelju članka 495. u vezi s člankom 474. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12.-Odluka Ustavnog suda, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 80/22. i 36/24., dalje: ZKP/08.) prije dostave sucu izvjestitelju, dostavljen Uredu europskog javnog tužitelja.

4. Žalba nije osnovana.

5. Uvodno treba navesti da je pobijano rješenje doneseno u ponovljenom postupku, jer je prethodno rješenje bilo ukinuto rješenjem ovog suda (I KŽ-EPPO-2/2023-4).

5.1. Suština ukinutog prvostupanjskog rješenja svodila se na zaključak da osporeni dokazi predstavljaju samostalne dokaze do kojih se došlo na temelju zakonitog naloga za pretragu. Ukidnim rješenjem bilo je naloženo prvostupanjskom sudu preispitati taj zaključak s obzirom na to da se obrazloženje naloga za pretragu temeljilo i na rezultatima posebnih dokaznih radnji naloženih u drugim, odvojenim postupcima pa, ako je riječ o deriviranim dokazima, okrivljenicima omogućiti osporavanje zakonitosti pribavljanja dokaza iz kojih su derivirani. Ključni argument okrivljenika bio je da su posebne dokazne radnje provedene na temelju nedostatno obrazloženih naloga suca istrage, što je dovelo do povrede prava na osobni život odnosno privatnost zajamčene člankom 35. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14., dalje Ustav) i člankom 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02., 1/06. i 13/17., dalje Konvencija). S tim u vezi, u ukidnom rješenju ovog suda, posebno je istaknuto kako je mogućnost učinkovitog osporavanja dokaza važna sastavnica prava obrane, tim više što neki okrivljenici uopće ne sudjeluju u postupcima u kojima se nalaze dokazi pribavljeni posebnim dokaznim radnjama (točka 8.3. ukidnog rješenja).

6. Protivno tvrdnjama okrivljene AN, prvostupanjski je sud u ponovljenom postupku razmotrio sve one okolnosti na koje ga je u ukidnoj odluci uputio drugostupanjski sud dajući u pobijanom rješenju jasne, dostatne i neproturječne razloge o svim odlučim činjenicama, pa nije počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. niti ona iz članka 468. stavka 3. u vezi s člankom 489. stavkom 3. ZKP/08. kako to neosnovano tvrdi žaliteljica.

6.1. Naime, prvostupanjski je sud prvo iznio ključne teze obrana okrivljenika da su rezultati inicijalnih posebnih dokaznih radnji prema manjkavo obrazloženim nalogima Kir-t-Us-586/2019. i Kir-t-Us-625/2019. određenih prema PR, LD i BB, doveli do osnova sumnje u počinjenje kaznenih djela od strane MN, zbog čega je prvo izdan isto tako manjkavo obrazložen nalog Kir-t-Us-769/2019., a potom i isti takvi nalozi Kir-t-Us-20/2020., Kir-t-Us-111/2020., Kir-t-Us-217/2020., Kir-t-Us-29/2020., Kir-t-Us-75/2020., Kir-t-Us-259/2020. i Kir-t-Us-333/2020., kojima su pribavljeni dokazi uslijed kojih je naložena pretraga u domu MN (nalog Kir-t-Us-367/2020.), a tijekom koje pretrage su pronađeni mobiteli, pretragom kojih su pronađeni i osporeni dokazi u vidu Viber i Whatsapp komunikacije MN, žaliteljice i trećih osoba (nalog Kir-t-Us-461/2020.). Zbog toga je prvostupanjski sud odredio priklop Kir-t-Us predmeta te omogućio njihovo razgledanje okrivljenicima. Nadalje, prvostupanjski je sud analizirao sadržaj osporavanih naloga sudaca istrage te utvrdio da su oni izdani u skladu sa zakonom, zbog čega su dokazi koji su njima pribavljeni zakonito pribavljeni dokazi, koji su u spis preneseni u skladu s odredbom članka 249. stavka 1. ZKP/08., pa nema riječi ni o kakvim "plodovima otrovne voćke". Prema tome, niti su izostali razlozi o odlučnim činjenicama (uključujući i one na koje je uputio drugostupanjski sud u ukidnom rješenju), niti su izneseni razlozi nejasni i u znatnoj mjeri proturječni, a okrivljenica je dobila jasan i izričit odgovor na svoje tvrdnje, pa nema riječi ni o kakvoj proizvoljnosti i time bitnoj postupovnoj povredi iz članka 468. stavka 2. ZKP/08. (usporedi, ESLJP, *Boldea protiv Rumunjske*, 19997/09 od 15. veljače 2007.).

7. Dakle, nezadovoljstvo žaliteljice zaključkom o zakonitosti pribavljanja osporenih dokaza ne predstavlja bitnu postupovnu povredu, nego je riječ o prigovoru činjenične naravi, koji je stoga razmotren u okviru žalbene osnove pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, koje je ocijenjeno pravilnim i potpunim.

8. Žaliteljica u žalbi prigovara zaključku prvostupanjskog suda o tome da su nalozi suca istrage za određivanje posebnih dokaznih radnji bili izdani u skladu sa zakonom, uopćeno prigovarajući kako su se nalozi svodili na doslovno prepisivanje zahtjeva USKOK-a. Konkretno primjedbe iznosi samo u pogledu inicijalnih naloga (Kir-t-Us-586/2019. i Kir-t-Us-625/2019.), tvrdeći da su u njima izostala obrazloženja postojanja osnova sumnje i nužnosti njihova izdavanja, s obzirom na obvezu prethodne detaljne sudske kontrole proporcionalnosti uporabe mjera tajnog nadzora.

8.1. Međutim, ocjena je drugostupanjskog suda kako je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da su nalozi suca istrage bili izdani u skladu sa zakonom. Naime, nakon što je analizirao problematizirane naloge, prvostupanjski je sud zaključio da su suci istrage detaljno prenosili sadržaj prijedloga državnog odvjetnika i potom utvrdili osnovanost tvrdnji iz tih prijedloga, na koji način su iznijeli i osobni stav o nalogu, pri čemu zakonodavac nije predvidio mogućnost izvođenja bilo kakvih dokaza u odnosu na tvrdnje iznesene u prijedlogu državnog odvjetnika. Pritom valja ukazati žaliteljici da je sudac istrage unoseći u obrazloženje naloga opširno i detaljno obrazloženja osnova

sumnja i razloga zbog kojih je izdavanje naloga nužno iz zahtjeva državnog odvjetnika osobama protiv kojih su određene posebne dokazne radnje pružen i viši stupanj sudske kontrole proporcionalnosti primjene tajnih mjera od onoga na koji kao nužan upućuje Sud Europske unije u presudi od 16. veljače 2023. *HYA i drugi*, C-349/21, ECLI:EU:C:2023:102.

8.2. Tvrděći da su se inicijalni nalozi temeljili "na pukoj činjenici učestalosti telefonskih kontakata osumnjičenika B i R", žaliteljica zanemaruje cjelinu razloga, a osobito rezultate do tada provedenih izvida u Ministarstvu državne imovine o osnovama sumnje o uključenosti visoko rangiranih djelatnika tog Ministarstva u nezakonito postupanje. To zato jer su do tada provedeni izvidi upućivali na to da je u postupku kupnje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske iniciranim Javnim pozivom za podnošenje ponuda, predloženo prihvatiti ponudu ponuditelja "CF" d.o.o. (čija je odgovorna osoba BB), iako ta ponuda u vrijeme javnog otvaranja ponuda nije bila potpuna, niti je prema provedenim izvidima uopće tada mogla biti potpuna te je trebala biti proglašena nevažećom, a kako je to sve navedeno u problematiziranom nalogu kojim je određeno provođenje tajnih mjera.

8.3. Prema tome, prihvatljiv je zaključak prvostupanjskog suda kako su problematizirani nalozi jasno i dovoljno detaljno obrazloženi u pogledu zakonskih pretpostavki za određivanje i produljenje posebnih dokaznih radnji zbog postojanja sumnje u počinjenje tzv. kataloških kaznenih djela. Stoga je pogrešna tvrdnja žaliteljice da je ona žrtva široke i nefokusirane primjene najinvazivnijih mjera nadzora i zadiranja u pravo na poštivanje osobnog i obiteljskog života bez definiranja cilja prikupljanja informacija i bez jasno definiranog djela na koje se informacije skupljaju (tzv. "fishing expeditions").

8.3.1. Naime svaki od problematiziranih naloga, počevši od inicijalnih, temeljio se na nizu konkretnih i provjerljivih činjenica predmeta, posebnim okolnostima koje ukazuju na osnove sumnje o počinjenju konkretnih kaznenih djela i razlozima zbog kojih se izvidi ne bi mogli provesti drugim, manje nametljivim sredstvima. Točno je da su se kod inicijalnih naloga izviđale osnove sumnje da bi PR, LD i BB počinili kaznena djela trgovanja utjecajem i zlouporabe položaja i ovlasti u postupku kupnje nekretnina u državnom vlasništvu, ali se tijekom provođenja tamo određenih posebnih dokaznih radnji došlo do saznanja da bi MN, državna tajnica u Ministarstvu uprave zatražila poduzimanje radnji kojima bi pogodovala privatnom investitoru na štetu Republike Hrvatske u vezi izgradnje vjetroelektrane ŽN. Zbog toga je određena primjena posebnih dokaznih radnji prema MN, zbog osnova sumnje u počinjenje kaznenih djela trgovanja utjecajem i poticanja na zlouporabu položaja i ovlasti, uslijed čega će u daljnjem tijeku biti naložena pretraga doma, a potom i mobitela MN kojom su pribavljeni ovdje osporeni dokazi. Iz naprijed navedenog slijedi da je ovdje riječ o tzv. slučajnom nalazu, a ne o kako to žaliteljica tvrdi o nedopuštenom "lovu na informacije" (tzv. "fishing expeditions") koji bi već sam po sebi predstavljao povredu prava na osoban život odnosno prava na privatnost, koje valja istaknuti, nije apsolutno pravo. U tom smislu, prema praksi ESLJP-a, pribava dokaza do kojih se došlo na temelju mjera tajnog nadzora određenih prema drugoj osobi nije protivna članku 8. Konvencije, ako nalog kojim je tajna mjera određena udovoljava iznimci iz članka 8. stavka 2. Konvencije tj. da je utemeljen na zakonu, da služi legitimnom cilju i da udovoljava uvjetu nužnosti u demokratskom društvu, što uključuje i mogućnost osporavanja izdavanja takovog naloga (usporedi ESLJP, *Lambert protiv Francuske*,

24. kolovoza 1998., stavak 21., Izvješća o presudama i odlukama 1998-V, *Bosak i drugi protiv Hrvatske*, zahtjev 40429/14, presuda od 6. lipnja 2019., točke 62.-68.).

8.3.2. U ovom predmetu žaliteljica je imala mogućnost osporiti zakonitost naloga koje je sudac istrage izdao prema drugim osobama (inicijalno, prema PR, LD i BB) i dalje prema MN, a potom i prema drugim osobama kako je to već navedeno u svakom pojedinom nalogu, ali su ti prigovori otklonjeni. Žaliteljica je imala mogućnost osporiti i uporabu tzv. slučajnog nalaza, ali je i taj prigovor s pravom otklonjen, jer je riječ o kataloškom kaznenom djelu zbog kojeg je uporaba tzv. slučajnog nalaza dopuštena prema članku 249. stavku 1. ZKP/08. Osim toga, stajalište je ovog drugostupanjskog suda kako korištenje tako pribavljenih slučajnih nalaza (Viber i Whatsapp komunikacije MN, žaliteljice i trećih osoba), nije protivno niti članku 8. Konvencije odnosno članku 35. Ustava, jer je, osim što su dokazi pribavljeni u skladu sa zakonom, ovdje riječ o komunikaciji žaliteljice kao visoko rangirane državne dužnosnice (bivše ministrice) u vezi s kaznenim djelom zlouporabe položaja i ovlasti i trgovanja utjecajem kojim je prema optužbi nanesena milijunska šteta Europskoj uniji i Državnom proračunu, pri čemu je notorno da će žaliteljica u daljnjem tijeku postupka, ako optužnica bude potvrđena, na raspravi moći iznijeti svoju verziju događaja, dokazne prijedloge u prilog svojih tvrdnji te osporavati vjerodostojnost, istinitost i pouzdanost dokaza optužbe uključujući i ovdje problematizirane dokaze koje je, bez uspjeha, predlagala kao nezakonite izdvojiti.

8.4. Naposljetku, nije osnovan niti daljnji prigovor o tome da je žaliteljici trebalo omogućiti preslušavanje svih nadziranih razgovora, odnosno uvid u sve rezultate svih provedenih posebnih dokaznih radnji, kako bi se utvrdilo „jesu li neke od nadziranih osoba imale ulogu svojevrsnog agenta provokatora“ jer žaliteljica uopće ne tvrdi da bi bilo koja od nadziranih osoba bila odnosno nedopušteno postupala kao prikriveni istražitelj ili pouzdanik. Naime, žaliteljica, koja sudjeluje i u odvojenim postupcima u kojima su provođene posebne dokazne radnje, u svojem uopćenom prijedlogu kao i sada u žalbi ne ističe niti jednu okolnost koja bi upućivala na to da bi tijela progona imala utjecaj na to da bilo koga potaknu na počinjenje kaznenog djela koje inače ne bi bilo počinjeno. S druge strane, niti prigovor kako "većina [spisu priležeće] komunikacije predstavlja privatne razgovore ...[koji] ne mogu biti bio sudskog spisa" i da je državni odvjetnik trebao filtrirati dokaze ne opterećujući spis mnoštvom dokaznog materijala ... "kojima se nastoji stvoriti pogrešan dojam o okrivljenicima" nije relevantan za odluku o zakonitosti pribavljanja dokaza.

9. Prema tome, žalba nije osnovana, a kako ispitivanjem pobijanog rješenja nisu utvrđene ni povrede iz članka 494. stavka 4. ZKP/08. na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, na temelju članka 494. stavka 3. točke 2. ZKP/08., odlučeno je kao u izreci ovoga rješenja.

U Zagrebu 4. ožujka 2025.

Predsjednik vijeća:
Željko Horvatić, v.r.